

ten zázrak mají před očima:
s lící, jež strup byly jediný
vše spadává jak šupiny,
ni stopy po nich na té tváři,
jež nebeskou jen slastí září.
Ten starý už a sešlý mnich
byl krásný jak nejmladší z nich.

Poklekli mniši na kolena:
Nebesa budtež velebena!
Nad lesem, dolem, nad polí,
klášterní zvony hlaholí,
hlaholí mocnou píseň díky
Marii, Bohu Slitovníku.

O TŘECH RYTÍŘÍCH A LNĚNÉ KYTLI

Fr. Žákavcovi

Žila kdys jedna mladá paní.
Vévodkyní, hraběnkou ani
sic nebyla, však ušlechtilá
a jemná tak a krásná byla,
královstvím celým kdybys šel,
že rovné jí bys nenašel.
Muž její byl už nemladý,
však urozený, poklady
a statky hojně požehnán,
a pohostinný byl to pán.

Sám turnajů nevyhledával,
však rytíře na hrad svůj zval:
kdo se kol jeho hradu bral,
každému pohostinství přál.

Stalo se jednou, že v čas ten
byl velký turnaj vyhlášen.
A na ten turnaj zamíří
tři mladí, švarní rytíři.
Jedouce tu, rytíři milí
na hradě tom se zastavili.
Dva z nich slynují zámožností
a měli statků, přátel dosti,
ten třetí stateček jen malý,
však na turnajích se ho báli:
neb v tom, jak mečem, kopím vlád,
málokdo moh se mu vyrovnat.
A ti tři urození páni
se dvořili té mladé paní.
Vyslechla vážně každého
a neodmítla žádného.

Ten nejbohatší ze všech tří
o sobě dlouho hovoří,
o bohatství svém, o své lásce
pak mluví horoucně a sladce:
„O srdce mého sladká paní,
můj živote, mé umírání,
mou láskou jestli pohrdnete,
mne zcela jistě zabijete.

Já vím sic, že mám cenu malou
pro vás, tak krásnou dokonalou,
však jestli ke mně skloníte se,
mne láska vaše k výším vznese,
mně dodá důvěry a sil,
rytířstva vzorem abych byl.”

Ač výmluvností méně skvělí,
i druzí dva ji získat chtěli,
svou vroucí lásku vyličiti
a její srdce obměkčiti.
Ale ta krásná, mladá paní
jen naslouchala v zadumání
a ničím nedala jim znát,
zda chce jich slovům víry dát.
A ráno, když se loučit měli,
zklamaně všichni odjížděli:
ať sebe víc se namáhal,
z nich žádný nepřived to dál.

Neuplynulo půl dne ani,
do komory jde mladá paní,
vybere ve své truhlici
přejemnou lněnou kytlici.
Starého štolbu zavolala
– oddanost jeho věrnou znala –
a řekla mu: „Příteli milý,
za těmi pány, co tu byli,
se vypravíš, kde k turnaji
rytíři dnes se chystají.

Nejbohatšího – však ho znáš –
ty jménem mým tam vyhledáš,
tu kytlici mu devzdáš.

Jestliže o mou lásku stojí,
ať vyjede na turnaj k boji
bez brnění, v té kytlici.
K ní vzít si může helmici,
holeně železné, meč a štít,
však jiného nic nesmí mít.
A když ten rytíř svolí k tomu,
hned koně obrať, vrať se domů.
Však odmítne-li, k druhému
hned jdi a totéž řekni mu,
a jestli odmítne tě též,
s tou kytlí ke třetímu běž,
cos tam těm řek, mu opakuj.
Teď jeď a Bůh tě opatruj.”

Na cestu hned se stařec dal,
prvního rytíře vyhledal.
své paní vzkaz mu vyřídil.
Ten v první chvíli nadšen byl:
„Líp budu zdoben tou kytlicí
než zbrojí svou zlatem zářící
a z lásky k sladké paní své
vykonám věci veliké.”
Však sotva řek to, starost zlá
a zbabělost ho přepadla.
Myšlenky se mu v hlavě honí,
přechází, vzdychá, hlavu kloní,

tvář jeho hned se barví nACHEM
a na to hned zas bledne strachem.
Hned strach, pak láska, a strach znovu
vítězí v srdci rytířovu.

„Jak krásné je to, bez ochrany
pro Paní svou přijímat rány,”
dí Láska, Strach však šeptá mu:
„Co platna Láska mrtvému?”
„Líp milenku, než život ztratit!”
Tak řek a spěchal kytli vrátit.

A druhý rytíř právě tak
ji nejprv přijal, vrátil pak.
K třetímu stařec se odebral.
Ten vyslech ho a zajásal.
„Teď radostně já půjdu v boj
a lepší nemohu mít zbroj.
Do boje chci ji hrdě nésti,
vždyť značí smrt anebo šťestí.
Od té, již nade vše rád mám,
je stejně vděčně přijímám!
Má paní, na rtech s jménem tvým
já padnu, nebo zvítězím!
K ní vrať se, věrně vyříd jí,
že ze srdce jí děkuji.”

Noc hvězdnatá když sklonila se
na zem, on snil o její kráse,
o její lásce, nemoh spát:
na prsa tisknout, celovat

on nepřestal ten drahý šat.
Když rozbřesklo se jitro nové
a po ležení heroldové
k turnaji zvali, rytíř vstal,
a zbroj svou zvolna oblékal.
Ač chrabrý byl, přec Bázeň, Strach
se ozvaly mu v útrokách.

„Tví protivníci ramena
i žebra mají chráněna.
Ty jediný máš bez ochrany
kopí a mečů snášet rány,
ty jediný jsi vydán v plen
a budeš zabit, zatracen.”
Však Láska zase jemu šeptá:
„Kdo miluje, ten nic se neptá,
radostně život v sázku dává
za štěstí, jež ho očekává.
Dáš přece trochu krve jen
za lásku nejkrásnější z žen!”
„Pak teprv, odvaha mu praví,
pak teprv hrdina jsi pravý,
půjdeš-li nahý proti všem,
kdož oděni jsou železem.
Nebudeš rány cítit ani,
ty zacelí tvá sladká paní.”

A rytíř v Iněné kytlici
jde proti zbrani řinčící
a nechráněn od ramen k pasu
směle se vrhá do zápasu,

bodá a seká jak zběsilý
v pletivo drátěných košilí,
ocelí meče jiskřící
nejednu rozráží helmici,
kroužková brnění, kožené štíty,
sám ranami poset, krví zlitý.

Když sokové to uviděli,
jak krví svou je zalit celý,
hrdinství jeho pochopili,
v úctě se před ním poklonili.
Ač ztrátou krve už se chvěl,
do konce v boji vydržel,
a zůstal pevně v sedle svém.
Pak prohlášen byl vítězem.
K největší slávě jeho jména
mu první cena udělena,
a zástup rytířů i pánů
jej slavně vede k jeho stanu.
Ranhojič k němu povoilán.
Měl nejmíň třicet těžkých ran.
Však kytli sobě vyžádal
v tom stavu, jak ji s těla sňal,
cár zedraný a krvavý.

Zatím se vrátil z výpravy
ten starý štolba. K paní šel,
o všem jí věrně vyprávěl,
o tom, jak, váhajíce chvíli,
ti dva mu kytli navrátili,

a jak ten třetí bez váhání
do boje šel v ní pro svou paní,
jak sice slavně zvítězil,
však ranami tak poset byl,
že málem duši vypustil.

„Ach běda mi, co počítí?
Kdyby měl z ran těch zemřítí,
já smrtí tou bych vinna byla!
Já hříšná bych ho zahubila!
Z těch tří slov nejmíň vyplýval,
a přec mne nejvíc miloval.”

Že se o jeho život bála,
horlivě o vše pečovala,
čeho je třeba nemocnému,
a štolbu posílala k němu,
a radost nad tou něžnou péčí
víc nežli ranhojič ho léčí.

V tu dobu muž té krásné paní,
jenž rád měl přepych, hodování,
hudbu a tance, plný dům,
dal rozhlásit všem rytířům,
že sám se rozhod tentokrát
slavnostní turnaj pořádat.
Po celý týden bez přestání
to bylo slavné hodování:
kdo tudy jel, hned pozván byl,
by za stůl sed a jed a pil,

ať cizí byl anebo známý.
A hradní paní se slečnami
u stolů plných hodovníků,
po dobrém, starém, dávném zvyku
všem podávala, co kdo chtěl.
Raněný rytíř to uslyšel,
a když pak štolba přišel k němu,
pro paní vzkaz ten svěřil jemu:

„Tu kytli vem, ač krev je na ní
a zanes ji své krásné paní,
a věrně, přesně vyřídí jí
ta slova, jež jí vzkazují:
Aby mi lásku dokázala,
chci, přes šat by tu kytli vzala,
v ní rytířům posluhovala.”

Vzkaz vyslechla ta krásná paní.
„Obléknu kytli bez váhání,”
tak řekla šlechetná ta žena
„Ač zedrána a zkrvavena
přítele krví, ozdobou
mi věru bude královskou.
Chci před všemi ji pyšně nést
a větší než tu neznám čest.
Můj příteli, jsem hrda na to,
a kdybych drahokamy, zlato
celého světa dostala,
mně dražší krev ta zčernalá.”

A když čas přišel večere,
a hosté v plné nádheře
už hodovali v hradní síni,
kdo objevil se mezi nimi?
Ta urozená, krásná žena,
krvavým cárem oblečena.
Ač krvavý ten látky kus
zděšení budí, odpor, hnus,
ač choť se rozhořčeně ptá:
„Co výstřednost ta znamená?“
a ač se hosté odvraceli,
zůstala tak ten večer celý.

Vy páni, dámy hodnostáři,
rytíři, dívky, bakaláři,
vy kdo té písni nasloucháte,
Odvahu, Lásku v úctě máte,
Jacques de Baisieux by ptát se chtěl,
– on povídku tu vyprávěl –
kdo druhému víc v oběť dal:
rytíř, jenž smrti vzdoroval.
či ta, jež hanby nedbala,
lásku svou veřejně vyznala?

To, prosím, rozhodněte sami,
a Láska ať je při tom s vámi.

OSLŮV TESTAMENT

Otokaru Šimkovi

Už je to dávno. Tenkráté
na jedné faře bohaté
žil jeden farář. Dobře kázal,
snoubencům štolou ruce vázal,
zповídál, pohřbíval a křtil,
ve shodě s osadníky žil,
pěl o nešporách, o rorate,
uctíval zbožně všechny svaté.
řádně se modlil breviář.
Kněz dobrý, lepší hospodář.